

УНСОЮЗ ОБДАРОВУЄ УСТАНОВИ СТЕМФОРДСЬКОЇ ЕПАРХІЇ

Під час відвідин в Стемфорді (зліва): о.архимандрит В.Поспішил, д-р І.Фліс, Владика Лостен і В.Сохан.

Стемфорд, Конн. — Головний президент Українського Народного Союзу Іван О.Фліс і головний секретар Володимир Сохан у середу, 28-го липня ц.р., відвідали тут осідок української католицької епархії і зустрілися з єпископом Василем Лостеном.

У приміщенні Релігійно-Культурного Центру гостей привітали о.архимандрит Віктор Поспішил і д-р Василь Ленчик, куратор і директор епархіального Музею, після чого їх прийняв Владика Василь, з яким вони обговорили різні питання, що торкаються спільних для Церкви і УНСОЮЗУ справ.

Д-р І.Фліс передав єпископу Лостену від УНСОЮЗУ дар — чек 1,000 дол. на фонд Семінарії св. Василя та 500 дол. для Музею.

1,5-мільйонний фонд був створений Владикою Василем під час 25-річного ювілею епархії у жовтні 1981 року, а Музей, при 161 Гленбрук, постійно збагачує кількість своїх експонатів.

У розмові з головними ексекютивними урядовцями УНСОЮЗУ Владика Василь, подякувавши за цей дар, сказав, що УНС виявив цим своє зрозуміння, що Церква і праця братських союзів тісно пов'язані. Церква, — продовжував Владика Василь, — не може зберегти себе без священників і тому семінарії потребують і заслуговують на підтримку всіх українців, щоб могли навчати більшу кількість молодих людей, які вибрали священний сан.

„Наша Церква також допомагає зберегти національну і культурну спадщину українського народу і тому влаштовує і опікується такими установами як Музей", — сказав на закінчення Владика Лостен.

Д-р І.Фліс передав єпископу Лостену від УНСОЮЗУ дар — чек 1,000 дол. на фонд Семінарії св. Василя та 500 дол. для Музею.

1,5-мільйонний фонд був створений Владикою Василем під час 25-річного ювілею епархії у жовтні 1981 року, а Музей, при 161 Гленбрук, постійно збагачує кількість своїх експонатів.

У розмові з головними ексекютивними урядовцями УНСОЮЗУ Владика Василь, подякувавши за цей дар, сказав, що УНС виявив цим своє зрозуміння, що Церква і праця братських союзів тісно пов'язані. Церква, — продовжував Владика Василь, — не може зберегти себе без священників і тому семінарії потребують і заслуговують на підтримку всіх українців, щоб могли навчати більшу кількість молодих людей, які вибрали священний сан.

„Наша Церква також допомагає зберегти національну і культурну спадщину українського народу і тому влаштовує і опікується такими установами як Музей", — сказав на закінчення Владика Лостен.

Д-р І.Фліс передав єпископу Лостену від УНСОЮЗУ дар — чек 1,000 дол. на фонд Семінарії св. Василя та 500 дол. для Музею.

1,5-мільйонний фонд був створений Владикою Василем під час 25-річного ювілею епархії у жовтні 1981 року, а Музей, при 161 Гленбрук, постійно збагачує кількість своїх експонатів.

У розмові з головними ексекютивними урядовцями УНСОЮЗУ Владика Василь, подякувавши за цей дар, сказав, що УНС виявив цим своє зрозуміння, що Церква і праця братських союзів тісно пов'язані. Церква, — продовжував Владика Василь, — не може зберегти себе без священників і тому семінарії потребують і заслуговують на підтримку всіх українців, щоб могли навчати більшу кількість молодих людей, які вибрали священний сан.

„Наша Церква також допомагає зберегти національну і культурну спадщину українського народу і тому влаштовує і опікується такими установами як Музей", — сказав на закінчення Владика Лостен.

Д-р І.Фліс передав єпископу Лостену від УНСОЮЗУ дар — чек 1,000 дол. на фонд Семінарії св. Василя та 500 дол. для Музею.

1,5-мільйонний фонд був створений Владикою Василем під час 25-річного ювілею епархії у жовтні 1981 року, а Музей, при 161 Гленбрук, постійно збагачує кількість своїх експонатів.

У розмові з головними ексекютивними урядовцями УНСОЮЗУ Владика Василь, подякувавши за цей дар, сказав, що УНС виявив цим своє зрозуміння, що Церква і праця братських союзів тісно пов'язані. Церква, — продовжував Владика Василь, — не може зберегти себе без священників і тому семінарії потребують і заслуговують на підтримку всіх українців, щоб могли навчати більшу кількість молодих людей, які вибрали священний сан.

„Наша Церква також допомагає зберегти національну і культурну спадщину українського народу і тому влаштовує і опікується такими установами як Музей", — сказав на закінчення Владика Лостен.

Д-р І.Фліс передав єпископу Лостену від УНСОЮЗУ дар — чек 1,000 дол. на фонд Семінарії св. Василя та 500 дол. для Музею.

1,5-мільйонний фонд був створений Владикою Василем під час 25-річного ювілею епархії у жовтні 1981 року, а Музей, при 161 Гленбрук, постійно збагачує кількість своїх експонатів.

У розмові з головними ексекютивними урядовцями УНСОЮЗУ Владика Василь, подякувавши за цей дар, сказав, що УНС виявив цим своє зрозуміння, що Церква і праця братських союзів тісно пов'язані. Церква, — продовжував Владика Василь, — не може зберегти себе без священників і тому семінарії потребують і заслуговують на підтримку всіх українців, щоб могли навчати більшу кількість молодих людей, які вибрали священний сан.

„Наша Церква також допомагає зберегти національну і культурну спадщину українського народу і тому влаштовує і опікується такими установами як Музей", — сказав на закінчення Владика Лостен.

Д-р І.Фліс передав єпископу Лостену від УНСОЮЗУ дар — чек 1,000 дол. на фонд Семінарії св. Василя та 500 дол. для Музею.

1,5-мільйонний фонд був створений Владикою Василем під час 25-річного ювілею епархії у жовтні 1981 року, а Музей, при 161 Гленбрук, постійно збагачує кількість своїх експонатів.

У розмові з головними ексекютивними урядовцями УНСОЮЗУ Владика Василь, подякувавши за цей дар, сказав, що УНС виявив цим своє зрозуміння, що Церква і праця братських союзів тісно пов'язані. Церква, — продовжував Владика Василь, — не може зберегти себе без священників і тому семінарії потребують і заслуговують на підтримку всіх українців, щоб могли навчати більшу кількість молодих людей, які вибрали священний сан.

„Наша Церква також допомагає зберегти національну і культурну спадщину українського народу і тому влаштовує і опікується такими установами як Музей", — сказав на закінчення Владика Лостен.

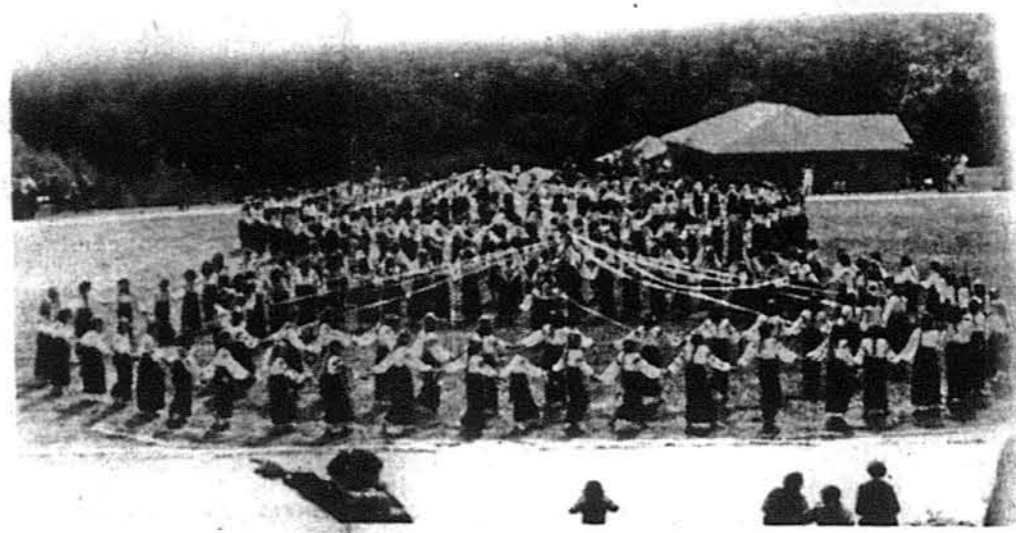
ЮВІЛЕЙНА ПЛАСТОВА ЗУСТРІЧ ЗАКІНЧИЛАСЯ ІМПОЗАНТНО

Іст, Четем, Н.Й. (О.К.). — В неділю, 22-го серпня ц.р., закінчено урочисто Ювілейну Міжрайову Пластову Зустріч у 70-річчя Українського Пласту при великому здвигі народу та широкій вивченій почесній трибуні, на якій були, між іншими, стемфордський Владика Василь Лостен, президент СКВУ мгр Іван Базарко, голова ГУ СУМ Євген Гановський і представник ОДУМ Андрій Шевченко, головний президент Українського Братського Союзу Іван Олексин та ряд представників українських світових та крайових організацій і добродіїв Пласту, громадян, що допомогли своїми пожертвами до влаштування цієї зустрічі.

Співучасниками закриття зустрічі були також делегати інших скавтових організацій народів, що зараз під комуністичним режимом, а саме Естонії, Мадрищини, Литви і Польщі.

Святочним наказом і словом голови Крайової Пластової Старшини в ЗСА п.сен. Евстахій Гойдич, провів цієї зустрічі попросив учасників, які таборували і мандрували впродовж цілого тижня.

Після мандрівок у гори Адрондакс в четвер, 19-го

Дівчата виводять хороводи.

(Фото: Марта Коломисць і Тарас Сохан)

серпня, п'ятниця 20-го була призначена на День Дружби на місці Зустрічі на Пластовій Оселі „Вовча Тропа". В тому дні переведено окремі три поміж юнаками і юнаками, як теж юнацтво писало індивідуально привітання українським політичним в'язням в Совєтському Союзі.

Під вечір пластове юнацтво відвідало понад 60 членів СУМ, що саме відбували табір дружинників в Елленвіллі, Н.Й., зі своїми провідниками Корнелієм Ва-

(Продовження на стор. 4)

У світі

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР ІТАЛІЇ ДЖІОВАНІ СПАДОЛІНІ поінформував у понеділок, 23-го серпня президента країни Сандро Пертіні, що він закінчив вже процес формування нового уряду. У склад цього 42-го від часу закінчення Другої світової війни кабінету входять представники п'ятих політичних партій, від поміркованих починаючи і на лівих кінчаючи. Новий уряд творить майже ця сама коаліція, до укладу якої причинилися Соціалістична партія. Після зустрічі прем'єра Спадоліні з президентом, відбулася церемонія записання членів нового 28-членного кабінету, до якого входять представники партій: християнсько-демократичної, соціалістичної, соціал-демократичної, ліберальної і республіканської. Коаліція має підтримку у парламенті різниці голосів 369 до 330.

ВІЙСЬКОВИЙ СУД В ІРАНІ ПОКИНУВІДЛОЖИВ вироки у справі колишнього міністра закордонних справ у пореволюційному уряді Садега Готбадега, якого прокуратура обвинувачувала за намагання вбити теперішнього релігійного фанатика і диктатора аятоли Хомейні і перестави переворот в країні. Якщо йому доведуть вину, до якої частинно він вже признався, йому грозить смертна кара, а в крайньому випадку доживотна тюрма. Офіційні судові чинники відмовилися назвати дату коли буде проголошений вирок суду. З огляду на великий розголос процесу в місцевій і закордонній пресі, теперішні лідери Ірану ледве чи покарають смертю Готбадега, — кажуть політичні спостерігачі. Крім того, кажуть, ці ж спостерігачі, колишній міністр співпрацював у слідстві за прокуратурою і тому не виключають, що розстріл 70 високих офіцерів наступив у висліді його зізнань.

ПРЕМ'ЄР-МІНІСТЕР АВСТРАЛІЙСЬКОГО уряду Малкольм Фрейзер перестеріг Уряд ЗСА, що спроба обмежити імпорту вовни з Австралії до З'єднаних Штатів Америки може дуже некорисно відбитися на відносинах між обидвома країнами. Як відомо деякі американські чинники, йдучи по лінії вимог фермерів, стараються зменшити імпорту м'яса із закордону, а зокрема з Австралії, яка експортує до ЗСА велику кількість вовни.

ПРЕСОВЕ АГЕНТСТВО РОЙТЕРС ІНФОРУЄ, що поліція в Парижі заарештувала жінку, яка на протязі сім років держала свого тепер 12-літнього сина у заперті, не даючи йому змоги нормально розвиватися і набувати освіту. Перепровадившись на нове мешкання, тим разом вже зі своїм коханком, не названа по імені жінка тримала хлопця Давида Брізо у великій шафі на хлібі і воді. Вкінці йому вдалося втекти з помешкання і поліція знайшла його у сусідньому городі цілковито знеможеного.

МІЖНАРОДНА ОРГАНІЗАЦІЯ НАГЛЯДУ ЗА правами людини поінформувала журналістів, що Західна Німеччина знову викупила у Східній Німеччині 49 політичних в'язнів. В'язні, 35 чоловіків і 14 жінок, перейшли кордон до Західної Німеччини і були офіційно передані західнонімецьким урядовим чинникам. Кореспонденти звертають увагу, що це вже 18-й з черги випадок викупу, про який не хочуть багато згадувати офіційні речники уряду в Бонні. Загальною відомою, що Бонні платять Східній Німеччині від 12,000 до 60,000 марок за кожного в'язня. Проти цієї практики торгівлі живим товаром виступають гуманітарні організації в Західній Європі.

НА РІЧНИЙ КОНФЕРЕНЦІЇ МІНІСТРІВ закордонних справ ісламських держав, багато промовців засуджували Уряд З'єднаних Штатів Америки за те, що він підтримував Ізраїль у Лівані, та твердили, що ізраїльські війська намагалися знищити не тільки військову силу Палестинської Визвольної Організації, але також вбити якнайбільше арабів. Генеральний секретар цієї вже традиційної конференції, Габіб Катті з Тунісії, заявив, що американське випущення до справ Близького Сходу зупиняє процес вирішення ефективної стратегії арабських країн у відношенні до Ізраїля. Ізраїль, на його думку, маючи достатню кількість модерної американської зброї, не шукає справжнього замирення зі своїми сусідами, а радше думає про поширення своєї території коштом інших держав.

В Америці

ДО ГУБЕРНАТОРСЬКИХ ВИБОРІВ у Нью-Йорку лишилося два і пів місяці, і ось тепер кандидати, примушені до того законом, мусіли виявити свої виборчі витрати і виборчі фонди взагалі. Виявилось, що перед веде у виборках ньюйоркський мультимільйонер Лю Лерман, республіканський кандидат, який на витрати для того, щоб стати губернатором цього штату, має 5,7 мільйона доларів; з того — значно більше понад половину з його і брата власної кишені — 3,7 мільйона доларів. Опонент Лермана на республіканську номінацію зібрав всього „нешасних" чверть мільйона доларів. Пол Дж. Кірран, ірландського походження, отже, — якщо рахувати успішність кампанії по зібраних грошах, — не має шансів стати губернатором. З демократичного боку — за номінацію змагаються посадики міста Нью-Йорку Едвард Кач, який зібрав на свою кампанію 2,7 мільйона доларів, тобто більше ніж вдвічі за його опонента, заступника губернатора тепер Маріо М. Куомо, який зібрав 1,1 мільйона доларів. Очевидно, що для Лермана і Кача, якщо буде потрібно, легко зібрати ще більше дотаций, бо їх підтримує великий бізнес у Нью-Йорку, а не малі жертводавці, як це є з їхніми опонентами.

ЩОБ УСПІШНІШЕ БОРОТИСЯ ЗІ ЗРОСТОМ коштів утримання шкіл у сільських районах Америки, особливо у західних штатах, багато шкільних дистриктів перейшло на чотириденний навчальний тиждень, цим способом заощаджуючи на довозуванні учнів автобусами і на опалі шкільних будинків тощо. Ця практика розпочалася власне в 1973-1974 навчальному році, коли діяло арабське ембарго на ввіз нафти в Америку. Тоді Сімаррон муніципальний шкільний дистрикт в північносхідній частині штату Нью-Мексико був розпочав цю програму і вона поширилася на багато інших дистриктів. Кількість їх безперервно далі зростає. Таку чотириденну систему визнають вдалою і батьки і діти, бо батьки-фермери можуть використати дітей-учнів вдома. Натомість по містах ця система не пройде хоча б тому, що працюючі матері не зможуть пильнувати по вільних від шкільних занять п'ятницях своїх дітей, як вони, матері, йдуть до праці.

ДЕНЬ 23-ГО СЕРПНЯ, у ПОНЕДІЛОК, БУВ ЗНОВУ рекордним днем обміну цінними паперами на ньюйоркській біржі, коли загальний оборот акцій досяг 110 мільйонів шєрів, цим станаючи на другому місці після рекордних 133,000, проданих акцій попереднього тижня, в середу, 18-го серпня, чому досі не було прецеденту ні в Нью-Йорку ні ніде в світі. У найсильнішому цьому дні щодо ціни на біржі акцій Дав Джонс досяг також високого рівня — збільшення на 21,88 пунктів — чим підігнали середній індустріальний показник до рівня 891,17, а це найвищий показник за останні вісім місяців, що дорівнює тому, який був 10-го грудня минулого року. До великих покупок шєрів: банків, забезпечених компаній та різних пенсійних фондів, цього дня приєднались і окремі капіталовкладники, які уважають, що тепер вигідніше для великих зисків купувати шєри на біржі, як тримати свої гроші по різних монетарних фондах і сертифікатах та в подібних інвестиціях, де дистанється, наприклад, лише 12-14 відсотків прибутку, коли при шасті на біржі свої капітали можна подвоїти, якщо не вище.

ІНДІЙСЬКЕ ПЛЕМ'Я ПАЮТІВ не добилося признання ім тієї землі, яку вони вимагали від федерального Уряду ім повернути. Це плем'я, центром розташування якого є штат Юта, в 1980 році дістало дозвіл від Конгресу на власний плеємний статус спеціальним актом. Тепер ці індіанці мають право дістати „зворот" ім їхньої землі у розмірі 15,000 акрів. Таку земельну посілість ці індіанці вибрали — 430 акрів на березі Рибного озера в південній частині Юти і близько 10,000 акрів — у іншому лісі. Але Уряд відмовив цим індіанцям, пропонуючи їм натомість іншу землю, яка, „як маловартісна", індіанцям не до вподоби, як заявив їх речник 28-річний голова племені Травіс Беней (Benoi). Справу вирішити майбутнє. Тим часом ці індіанці стараються відновлювати старі звичаї і традиції свого славного минулого, які вони занесли в часи інтенсивного „казано-перетоплювання" в Америці. Земля, яку хотіли індіанці, має теж поклади вугілля, що їх вони могли б розробляти для своєї економічної самовистачальності.

ЛИВАНСЬКА АСАМБЛЕЯ ОБРАЛА НОВОГО ПРЕЗИДЕНТА

Бейрут, Ливан. — Не вважаючи на воєнний конфлікт між білцями Палестинської Визвольної Організації і Ізраїлем, у який посередньо були вмішані також ливанці, ливанська асамблея на своєму засіданні обрала черговим президентом Башіра Гемаєля, дотеперішнього команданта християнської міліції, прихильника правого напрямку у політиці і спримливу для Ізраїля особу. Проти Гемаєля однак дуже гостро виступає мусульманська частина населення Ливану.

Башір Гемаєль

Натомість у східній частині Бейруту, яка є остаточною католіків-маронітів, відбулось тріумфальне святкування з приводу цього вибору. Християнська поліція стріляла в повітря, з вікон помешкань повішали національні прапори та портрети новообраного президента, а на вулицях відбулось загальне гуляння радості. У західній частині міста мусульманські екстремісти висадили в повітря будинки трьох членів легіслатури, які погодились взяти участь у спеціальному засіданні, на якому Гемаєль був обраний президентом.

Реакція в Єрусалимі і Вашингтоні була в загальному прихильною до цього вибору. Прем'єр-міністр Ізраїльського уряду Менахем Бегін надіслав новообраному президенту Ливану спеціаль-

ну телеграму, у якій він побажав Гемаєлю „Божого благословення" і підписався „ваш Менахем Бегін". У Вашингтоні, речники Адміністрації президента Рональда Регена розглядають вибори в Ливані як позитивний зворот у політиці тієї країни. Вони думають, що у такій ситуації буде легше поладнати справу відтягнення з Ливану сирійських й ізраїльських військ та встановлення такої державної демократичної структури, яка задовольнила б усі прохання населення тієї країни.

Б. Гемаєль був обраний у другому голосуванні 57-ма голосами легіслаторів. П'ять виборчих бальотів не мали жадного прізвища.

Тайванці побоюються ізоляції

Тайпєй, Тайвань. — Численні кореспонденти й аналітики займаються тепер тайванською проблемою після того, як президент Рональд Реген вирішив зміцнити зв'язки з Китайською Народною Республікою і заповів, що ЗСА не доставлятимуть більше зброї для Тайваню.

Ця справа, як відомо, була докладно з'ясована у спільному американсько-китайському комунікаті, який, як всі раніше думали, мав викликати сильну реакцію офіційних речників і населення Тайваню. Реакція тайванців зявляється також кореспондент ньюйоркського щоденника „Нью-Йорк Таймс" Стів Лор, який у числі газети з 20-го серпня ц.р., помістив широку інформацію до цієї теми. „Нічого не зміниться в результаті цього комунікату, — заявив кореспондент Петрік Лін, бізнесмен, — і в ін (комунікат) не був жадною недоповіданкою для тайванців".

Які багато тайванців, Лін відмічує, що згаданий комунікат про затіснення співпраці ЗСА з КНР є ще одним доказом затіснення ізоляції зі сторони закордонних урядів, що є дуже болюче, але з тим можна жити. Понад 18 мільйонів осіб на цьому острові свободи, — заявляють інші запитані кореспондентами тайванці, — вже привикли до того, що інші народи стараються принизити Тайван, принаймні дипломатично. В 1971 році комуністичні речники в КНР постаралися про усунення Тайвану з членства в Об'єднаних Націях і з цього часу почалася дискриміна-

ція. В 1979 році Уряд ЗСА визнавав КНР і припинив дипломатичні зв'язки з островом, визнавши принцип, що китайський материк є „правдивим Китаєм".

Американський кореспондент Лор каже, що не вважаючи на політичні неуспіхи керівників Тайвану, життєвий стандарт населення з кожним роком краще, а крайова економіка зарекомендувала найвищий зріст в цьому 1982 році. „Нарід Китайської Національної Республіки вже так багато пережив цих дипломатичних ходів проти нашого уряду, що він повинен привикати до цього", — заявив кореспондентів Дієн Інґ, редактор пристижевого місячника „Тієн Сіа", який навісвітлює політичні і економічні проблеми. Тайванська преса зрештою приготувала населення до таких можливостей, так, що воно не було заскочене черговим потягненням Вашингтону.

Торгівля із 140 країнами є головним приходом Тайвану і його економічним ростом. Багато тайванців думають, що після появи комунікату не можна більше числити повністю на ЗСА, що вони прийдуть з допомогою Тайвану у критичних хвилинах. Тому він, — продовжує інформувати С. Лор, — розбудовує свої військові сили іншими засобами. Тайваном керує сьогодні одна політична партія Кумінтанґ, створена покімним Чінґ-Кай-шеком після захоплення влади в Китаї комуністами в 1949 році. Сьогодні уряд очолює син колишнього маршала, Чінґ-Чінґ-кьоу.

КРИЗА МОНЕТАРНА І ЗАГАЛЬНО господарська в Мексико дуже добре впливає на американських туристів, які, відпочиваючи тут, мають справжню „бонанзу", бо за одного долара „з-під поли" можна тут дістати тепер 100 пєзо, тобто відпочити добре за лише частинку тих коштів, що їх тут треба було витратити ще два-три місяці тому. Але так „виграли" лише відпочинковці, бо ті американці, які вклали капітали в розвиток мексиканської промисловості, зокрема нафтовидобування, дуже фінансово потерпіли, як і потерпів мексиканський уряд.

В справі Альманаха

З уваги на поважні кошти видання Альманаха та на велике підвищення поштових оплат, як теж, щоб заощадити зайвого труду та витрату тим, які досі Альманах повертали, інформуюмо, що Альманах УНС на 1983 рік буде друкований в обмеженій кількості. Цей Альманах будемо висилати передплатникам, які вже згодились нам бажання його отримати, та всім, що у найвищому часі його замовлять, висилаючи до Адміністрації „Свободи" свою точну адресу.

Ціна Альманаха залишається в сумі — 8 доларів.

ПОЛЬСЬКИЙ УРЯД НАРІКАЄ НА ЗАХІДНІ РАДІОПЕРЕДАЧІ

Варшава, Польща. — Лідери польського військового режиму, які держаться при владі тільки завдяки воєнному стану, проголошеному ними ще 13-го грудня 1981 року, нарікають на західні радіопередачі і заявляють, що це вони — радіостанції провокують поляків до протирядових виступів та „підірвної діяльності".

Офіційна комуністична преса в Польщі опублікувала заяви речників Військової ради національного спасіння яка збирається офіційно запротестувати проти „підбурюючих радіопередач польською мовою, які мають на меті підірвати довіру народних мас до соціалістичної системи в Польщі". Речники уряду прем'єр-міністра Войцеха Ярузельського офіційно пере-

стерегли також прихильників профспілки „Солідарність", що всякі демонстрації чи маніфестації в користь „Солідарності" не будуть толеровані урядом.

Польське пресове агентство ПАП заявляє, що уряд вже переслав протест до американської, французької, західнонімецької і британської амбасад за пересилання польською мовою і називає їх „вмешуванням у внутрішні справи Польщі". Міністерство закордонних справ Польщі домагається здержання пересилань „Радіо Вільна Європа", „Голосу Америки" і Бі-Бі-Сі, обвинувачуючи їх у „підтримуванні діяльності нелегальних груп і впливання на формування опінії польських народних мас".

СВОБОДА **SVOBODA**
Український щоденник
FOUNDED 1983

Svoboda USPS (30-420 ISSN 0274-0984) is published daily except Sundays Mondays and holidays by the Ukrainian National Association, Inc. at 30 Montgometry Street, Jersey City, N.J. 07302.
Subscription: 1 year — \$40.00, 6 months — \$22.00, 3 months — \$12.00.
UNA members 65¢ a month. Change of address — \$1.00. Make check or money orders payable to "Svoboda".
Postmaster: Send address changes to "Svoboda", P.O. Box 346, Jersey City, N.J. 07303.

P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Ті, які повинні вмерти для „газопроводу“

Під таким заголовком на редакційній сторінці щоденника „Нью Йорк Таймс“ з четверга, 19-го серпня, з'явився „лист до редактора“ від читача Джорджа Кустанса з Саннісайду, Н. Й. Читач порушує питання, хто будуватиме газопровід із СРСР до Західної Німеччини і дуже емоційно відповідає на нього, — що це будуть політв'язні-каторжани тюрми народів Советського Союзу. Іх СРСР завжди використовує для таких будівель, не тільки використовують їхню дармову працю, але й їхнє життя.

Читач Дж. Кустанс пише свій „лист у відповідь на статтю постійного співробітника „Н. Й. Т.“ Білліама Сафайра, який 8-го серпня подав у статті „Сім пунктів газопроводу“, упустивши оцей найголовніший „пункт восьмий“ — жертва сотень тисяч людських життів, які ляжуть кістками, будуючи цю „нову вавилонську вежу“ для сучасних фараонів з Москви. Таке зрочне упускання пунктів, які не до впадоби советам, є часте серед членів пишущої професії тут, що „кидаючи наперед“, не хоче псувати часто-густо своїх відносин з советськими властями: ану ж прийде їм їхати в СРСР з відраженнями.

Про це всі ми, українці, добре знаємо, навіть протестуємо, але не такі ми голосні, щоб американські журналісти і інші співсучасники з Москвою до нас прислухалися.

Але тут допоміг наші справи, хоч і не безпосередньо, Михайло Макаренко, сам довголітній політичний в'язень советських ГУЛАГів, який як людина жидівського роду міг був спастися, вихавши на волю на Захід. І ось М. Макаренко вже кілька місяців невтомно пригадує ентузіазм советсько-європейського контакту через газопровід про тх, хто будуватиме його. Він вимагає, — як на це покликається Дж. Кустанс, — щоб ця справа стала головною, бо не можна будувати доброту і вигоди одних людей на кістках інших. Це аморально і брідко.

Прочитання непрохідних лісів, висушування вічних боліт, додання каналів у мерзлій землі і всі інші нелюдські і понадлюдські зусилля, які потрібні для прокладання цих газопроводів, у пекельних умовах будуть зроблені в'язнями так, як це є завжди в СРСР, відколи горезвісний Френкель навчив, — як твердить Солженіцин, — советське начальство використовувати піт і кров тільки каторжан для таких робіт. Вони, вмираючи, творять „поміст“, щоб тверді були підвалини, бо їх — тих що „доходять“, не беруть ні до шпиталів, ні до бараків, ні ховають, а просто загрибляють у мерзлу землю...

Це так було за сталінської ери. Потім була деяка відлига. Тепер совети знову повернулися до давніх практик. І пропонує дописувач „листа до редактора“, щоб лідери Західної Німеччини і інших країн, зацікавлених советським природним газом, запитали з притиском керівників СРСР про використання праці каторжан і вилупили на СРСР цього не робити... Дав автор і статистику: Сталінові, щоб побудувати 100-мильову залізницю з Воркути на Салегард, треба було загнати в землю каторжною працею кілька тисяч в'язнів. А тепер, будуючи газопровід завдовжки 2.500 миль — скільки людей впаде жертвою?

Читаючи таке, ми, українці, знаємо ще дальшу правду, що більша половина політичних в'язнів — це українці, включно з тими, що й називаю „бандитами“, бо були вони військами-мешниками Української Повстанської Армії. Всі вони — сини і доньки безталанної України. І тепер знаємо, хто будуватиме в першу чергу ці газопроводи. Тому б слід нам усім про це поміркувати та сказати своє слово Білому Дому, Конгресменам на Капітолій. Це ж мова про наших земляків, про яких згадав тепер Джордж Кустанс, хоч і не назвавши їх нашим національним ім'ям.

Ні один американський президент не проголошував Тяжкіх Поневолених Народів так урочисто, як це цього року зробив президент Рональд Реген. Чи це сталося через специфічний розвиток у цьому часі світових подій, чи може через особисте наставлення Регена? Правдоподібно, що обидві обставини відіграли в цьому свою роль. Але якщо Реген все більше ангажується у справи поневоплених народів, то з яких міркувань він це робить: чуттєвих чи розумових? Дехто вважає, що Реген є особисто глибоко відданий засадам справедливості, з чого випливає його політичне потягнення і заяви в справі поневоплених народів. Це свідчило б про шляхетність вдачі Президента, але це й зменшувало б політичне значення відповідних виступів Регена. Далеко більше значення можна було надати потягненням Регена, якщо вони керувалися розумовими мотивами, себто переконанням, що підтримка справі поневоплених народів іде на користь політиці Заходу, ослаблюючи агресивний розмах Москви.

Але чи Реген, якщо він дійсно хотів би використати карту поневоплених народів, щоб стримати агресивні дії Москви, здолав добути до політики підтримки поневоплених народів своїх європейських союзників, а також політичні кола самої Америки? Ми є свідками того, що антисовєтські нотки американської зовнішньої політики зустрічаються з великими труднощами і незрозумінням. Захід залишається і надалі в пологій тактиці „детанту“, вважаючи, що, не зважаючи на всі удари в політику миру з боку Москви, треба і далі

Місяць серпень займає почесне місце в історії українського поселення в Аргентині, бо з датою 27-го серпня 1897 року започатковується приїзд наших поселенців, які замешкали в місті Апостолесі, провінції Місіонес. Згадана провінція вважається колиською нашою поселення, що відзначено побудовою пам'ятників Шевченка — 27-го серпня 1977 року здвигнено пам'ятник Тараса Шевченка в Апостолесі, а рік пізніше, дня 6-го серпня 1978 року відкрито другий пам'ятник Шевченка в місті Обера, де формується українська ділянка, з величавою Базилікою, трипершою школою Сестер Катежиток та монастирем Отців Василіан, настоятелем якого є о. Орест Карпільюк, ЧСВВ.

Серед українських поселенців релігійне життя започаткувалося скорше чим організаційне і першим українським священником серед українських поселенців в Місіонесі був покійний уже о. Климентій Бжуховський, ЧСВВ, що відвідав Апостолес в 1908 році і по шестимісячній перебуванні повернувся назад до Бразилії. Першу українську церкву збудовано в 1904 році в місцевості Трес Капелесі, — але, на жаль, описля вона перейшла в посядання Російської Православної Церкви, що має свій осідок у Буенос Айресі, при вулиці Бразіль, число 315.

Першу українську кооперативу засновано в 1918 році в Апостолесі 1918 року, і юридично її оформлено як різницю кооперативу. В склад її Управи входили: о. Іван Сенішин — голова, Василь Прохорський — заступник голови, члени управління — Михайло Андрушечвич та Микола Дудик, синдик Іван Старський і заступник Антін Яцок. Коли 14-го жовтня 1926 року помер о. Сенішин — кооператива перестала існувати. Перестали також існувати засновані там читальні „Просвіти“, які засновано в 1903 і 1910 роках.

У пізніших роках, а саме у вересні 1922 року українські поселення в Місіонесі відвідав нас великий Митрополит Андрей Шептицький і того року в місяці березні відвідав наш поселення представник існуючої тоді Української Держави — проф. Петро Карманський. В жовтні 1930 року українські поселення у Місіонесі відвідав св. п. Кир Константин Богачевський, який опісля в грудні 1938-го року українські громади в Аргентині відвідав наш Верховний Патріарх і Кардинал Йосиф Сліпий, що його українські громади привітали дуже величаво. Дня 7-го вересня у. р. наш Патріарх посвятив українську катедру в Буенос Айресі, коли проголошено також створення в Аргентині нашого Екзархату.

У серпні 1924 року в Буенос Айресі засновано Т-во „Просвіта“, яке опісля з датою 21-го січня почало видавати українську газету „Українське Слово“, і Товариство і газета продовжують свою діяльність до сьогоднішніх днів. Загальною українською склучення в Аргентині нараховують 28 окремих організацій, що разом з філіями творять 70 окремих одиниць, які мають 34 Народні Доми, коло 50 парохій, п'ять кооператив та чотири виховно-відпочинкові оселі, які постійно розбудовуються

М. Платковський

ЧИ РЕГЕН Є ПРИЯТЕЛЕМ ПОНЕВОПЛЕНИХ?

Польщі з допомогою не прийде... Європейські союзники Москви одностайно протестують проти ембарго, що його наклав президент Реген на відому транснаціональну спрваджування з СРСР природного газу. Ніякі моральні моменти не переконують прихильників транснаціональній, ані в Європі, ані навіть у певних колах в ЗСА. Хай собі советські війська винищують афганських повстанців чи загрожують Польщі, — це не береться в рахунок, бо транснаціональній СРСР обиде не мовби великі користі. Але не беруться до уваги й аргументи чисто політичного характеру, що Європа попаде у таку залежність від СРСР, що цей останній може підбити Західню Європу „без одного стрілу“. І що в такій ситуації може зробити найбільш активний і найбільш передбачливий американський Президент, який прийшов нібито до переконання, що треба на решті покласти край агресивній політиці Москви у глобальних масштабах?..

Бо йому на кожному кроці і з усіх сторін кидають поліна під ноги. Треба же підкреслити одну дуже важливу річ: невідомо, в якій мірі рішуча у відношенні до СРСР політика Регена зустрічається з підтримкою навіть його найближчого оточення. Відхід Гейгара, прихід Шульца, який, так би мовити, ще „не пустив барви“, нічого не висвітлює. Тверда постава Вайнбергера з Пентагону

має зростаючу. Прямуючи до дальшого розвою, наші парохії та організації ведуть усі можливі заходи, щоб посилити свою акцію, намагаючись підняти престиж нашої спільноти, а з тим збільшуючи її силу та значення.

М. Бескид

85-РІЧЧЯ УКРАЇНСЬКОГО ПОСЕЛЕННЯ В АРГЕНТИНІ

(1897 — серпень — 1982)

данія Російської Православної Церкви, що має свій осідок у Буенос Айресі, при вулиці Бразіль, число 315. Першу українську кооперативу засновано в 1918 році в Апостолесі 1918 року, і юридично її оформлено як різницю кооперативу. В склад її Управи входили: о. Іван Сенішин — голова, Василь Прохорський — заступник голови, члени управління — Михайло Андрушечвич та Микола Дудик, синдик Іван Старський і заступник Антін Яцок. Коли 14-го жовтня 1926 року помер о. Сенішин — кооператива перестала існувати. Перестали також існувати засновані там читальні „Просвіти“, які засновано в 1903 і 1910 роках.

У пізніших роках, а саме у вересні 1922 року українські поселення в Місіонесі відвідав нас великий Митрополит Андрей Шептицький і того року в місяці березні відвідав наш поселення представник існуючої тоді Української Держави — проф. Петро Карманський. В жовтні 1930 року українські поселення у Місіонесі відвідав св. п. Кир Константин Богачевський, який опісля в грудні 1938-го року українські громади в Аргентині відвідав наш Верховний Патріарх і Кардинал Йосиф Сліпий, що його українські громади привітали дуже величаво. Дня 7-го вересня у. р. наш Патріарх посвятив українську катедру в Буенос Айресі, коли проголошено також створення в Аргентині нашого Екзархату.

У серпні 1924 року в Буенос Айресі засновано Т-во „Просвіта“, яке опісля з датою 21-го січня почало видавати українську газету „Українське Слово“, і Товариство і газета продовжують свою діяльність до сьогоднішніх днів. Загальною українською склучення в Аргентині нараховують 28 окремих організацій, що разом з філіями творять 70 окремих одиниць, які мають 34 Народні Доми, коло 50 парохій, п'ять кооператив та чотири виховно-відпочинкові оселі, які постійно розбудовуються

національного інструменту, примітивні у початкових Фестивалях „Козацькі вершинки“ (Райдінг енд денсінг козакс) роблять сьогодні велике враження своєю розмашистою ізою, має кращими кінсьми і стримами, навіть гупають гірською „страшно“ з автентичною старовинною „козацькою“ гарматою, з якою влітають повним розмахом перед двадцятьма, може й більше, тисячу аудиторію на велетельській критій арені.

І так було з усім у цьому Дофинському Фестивалі. До місцевих долучувалися запрошені з інших міст місцеві групи та солісти, кожний рік інші, додавано атрактивні групові точки (наприклад, княже весілля, обжинки, „купальну ніч“ чи щось з тієї матері), у велетельському Українському Центрі відбувалося ряд цікавих з історичного, мистецького чи побутового поглядом вистав, окремі стайки показували і відтворювали різні аспекти життя українських піонерів, їх працю, їх знаряддя, їх свята та традиції, — і так створювалося спеціальне, виключно дофинське, атмосфера Фестивалю у поважному плані цієї імпрези. Тут варто було зарахувати ще всілякі змагання, від спортивних до вокальних, музичних і танкових одиниць та групами в інших, теж велетельських, будівлях, а десятки окремих кіосків з усіма та найбільш культурним крамом додають цій атмосфері свій колорит.

Це так — з поважного боку Фестивалю. Бо в нього входять і розважальні танці на головному вулиці міста, змагання в їді вареників, до яких колись станув був і сам сенатор Павло Юзик, автентичне піонерське печення хліба в розставлених на площі печах, на яких чекають справжні черги учасників і туристів, павільйон з „бінгом“ і ліцитаціями, толоки для танців під відкритим небом, врешті десяток „українських кухонь“ та „українських кічень“, з яких запахи різних страв кажуть вам надійно ковати слинку. У цих кухнях цього року було двоє нестачі: Ціни навіть на сучасну інфляцію-зависокі (всюди за всім вареником брали аж 4 долари) і часом неграмотні написи, з яких ми відповіли напр. „голопці“, „пероги“, „квашен огірки“, „гидо з борохом“ (дідо з буряком) та подібні гумористичні. Хтось з управи Фестивалю повинен мати і на ці справи свою контролю.

Великі концерти, паради і поклін піонерам

Основою Дофинського Фестивалю, є і будуть чотири

що нічого не означає, бо не сам Вайнбергер рішає про напружені американської зовнішньої політики. Якщо Реген має справді далекобаччі плани щодо оборони проти постійного наступу агресивного СРСР, то треба побажати Регенові, щоб він це довго залишався Президентом Америки і щоб Солженіцин не віддався того часу, коли його відвідає Реген, перетавши бути Президентом ЗСА. Треба також побажати Регенові, щоб його добрі інтенції в справі поневоплених Москвою народів збудували все більше прихильників у світі, а насамперед у самих ЗСА.

До речі, можна відчувати певне розчарування серед українців, що Реген при своєму урочистому проголошенні цьогогорінного Тяжкіх Поневолених Народів згадав про Польщу, згадав про балтійські країни, але не згадав про Україну. Але Польща — це сьогодні це все такі актуальні питання. Балтійські країни мають той привилей, що їх втілення до СРСР не визнає через західні держави, а втім і ЗСА. Якби ж Реген згадав про Україну, то напевно для Кремля „полізли б на стіну“. Україна — це болюче місце Москви, бо визволення України і відновлення її суверенної держави — це кінець потужності російсько-советської імперії. А тому про Україну тяжко говорити офіційним представникам західних держав, не виключаючи і Америки.

проте, Реген у своєму проголошенні говорив про всі поневолені народи. А значить і про Україну, бо про неї згадав резолюція Конгресу ЗСА в справі Тяжкіх Поневолених Народів.

Запорукою нашої майбутності являється наша мова. Щоб забезпечити добру майбутність наших поселенців, треба дати наші молоді належне виховання та освіту. Лише ті народи уваляються сильні, що мають освічену та ідейну молодь, яка непохитно стоїть на сторожі своїх прав, та із знанням та відданістю успішно промове шлях постійного розвою для забезпечення світлої майбутності.

Українська спільнота в Аргентині, започатковуючи новий період нашого життя з новими надіями та з новими і посиленнями заходами, звертає постійну увагу на нашу студіючому молоді, забезпечуючи її належну національну свідомість. Якщо зможемо затримати серед нашої молоді на чужині українську мову і якщо плематимемо в її рядях українську мелодійну пісню, тоді можна буде мати надію, що й дітями наша національна правда та наша самостійницька думка.

Українська спільнота в Аргентині, започатковуючи новий період нашого життя з новими надіями та з новими і посиленнями заходами, звертає постійну увагу на нашу студіючому молоді, забезпечуючи її належну національну свідомість. Якщо зможемо затримати серед нашої молоді на чужині українську мову і якщо плематимемо в її рядях українську мелодійну пісню, тоді можна буде мати надію, що й дітями наша національна правда та наша самостійницька думка.

Лука Луци

Про нові видання

Володимир Дмитрів. „На порозі життя: між Першою і Другою світовими війнами“. Спогади. Вест-Айраін, Н. Й., ст. 352. В-во „Мема“.

Автор пише у „Вступному слові“, що до написання цих спогадів „спонукали його добрі, щирі, сердечні та вірні приятелі, з якими доводилось йому працювати на культурно-освітній полі, а також в політичній діяльності і педагогічній практиці“. Автор підкреслює, що він „не бажає слави і похвали“, тільки хоче дати „навчальний дар молодому поколінню“, щоб воно не робило таких помилок, які робили їхні батьки й діди, і які шкодять нашому народові.

Автор сподівається, що його спогади „читатимуть із задоволенням підходом“. Треба признати, що спогади Володимира Дмитрова про Рогатинський повіт і сам Рогатин цікаві і об'єктивні. Автор цих стрічок працював майже три роки в Рогатині (в гімназії) і дещо знає про тамашні відносини, тому гадає, що автор спогадів об'єктивно пише свої заваги про місто, де діяла слава гімназії „Рідної Школи“ ще перед Першою світовою війною, і в якій працювали такі відомі педагоги як Галушинський і Н. Гіряк.

З ЛІСТІВ ДО РЕДАКЦІЇ

ДО ДІАЛОГУ МІЖ РУСИНАМИ І УКРАЇНЦЯМИ

Треба привітати статтю „Що далше?“ („Свобода“, 17-го і 20-го липня, ч. р.) Івана Я. Хамуляка про діалог між русинами і українцями. Тема дуже на часі. З успіху такого діалогу може бути лише користь для обох груп, що живуть тут в ЗСА побіч себе, однак відрубно від себе майже в кожній місцевості. А скільки з них уже відпадо і від русинів і пішли в інші табори...

Цей поділ, який існує тут ще від приїзду наших перших емігрантів з України — це певного роду аномалія, нездорове явище. Воно ніяк не свідчить про національну зрілість емігрантів.

Цю аномалію спричинили національна темнота і неграмотність більшості наших емігрантів з-перед Першої світової війни. Її підсилювали усіма засобами як в краю, так і тут на нових поселеннях наші історичні судси, росіяни, поляки, мадяри й інші недруги, бож це було і є в їх інтересі диліти нас наріди і тим улегшувати їхнє зазіхання на нашу землю, а тут в ЗСА теж скріплювати свій потенціал. Загляньте лише у будь-який видання Російської Православної Церкви в ЗСА і вам в голові зашумить від тих „росіян“ з Австро-угорської монархії, що творять „російські“ церковні громади у вугільному басейні тут на заході ЗСА. А все це наші галицькі і закарпатські колишні русини. У висліді того маємо те, що є, прірву між двома братами, які

виводяться з одного і того самого кореня.

У минулому, брак толеранції і взаємна нестерпимість цю прірву лише поглиблювали. Доходило до того, що навіть у приватних особистих зустрічах одні одних прозивали не інакше як — „ти кацап!“ „ти україно-перекиначу“, як це часто оповідає мені тут в Балтиморі, наш 90-літній емігрант-піонер Теодор Нікула, згадуючи перші роки свого життя у тому місті.

„Згода будзе, незгода руйнує“, — каже наша прислівка. Цієї правди я напевно свідомі сьогодні багато широкі як русини, так і українці, інакше не прийшло б до зустрічі, про яку згадує І. Хамуляк. І ці зустрічі, ширші, як і особисті, приватні, треба продовжувати всюди, де тільки є нагода.

Я з гордістю підкреслюю при кожній відповідній нагоді, що я теж русин, бо, як додаю, це — історична назва мого народу. В краю наш наріди територіально — великий. В колі своєї історії він мав назву не лише русинів але і козацької нації. Назву українці, яка, між іншим, є історично така стара як і русини, наш наріди прийняв з краю, щоб рятувати себе, як націю, перед імперіалізмом Московії коли та, прийнявши за Петра І назву Росії, почала фальшом і насиллям привлашувати собі наш край і його історію.

(Продовження на стор. 4)

Анатоль Курдидик

СІМНАДЦЯТИЙ РАЗ ДОФИН

Дофин мав у Бога щастя, коли визначував свою щорічну імпрезу, — Український Крайовий Фестиваль Канади — на два-три останні дні липня і перші один-два дні серпня. У Манітобі тоді, звичайно, найкраща погода, а що перший понедїлок серпня є в Канаді вільним від праці днем з назвою „Синий голий“, манітобіці distantю у висліді повні три дні вільного і можуть навіть з найдальших сторін вибратися на Веснянський Український Фестиваль, — найбільшу таку українську зустріч на цьому континенті.

Між першим таким Фестивалем, що зродився в 1966 році з ідеї знаного історика українців Канади д-ра М. Марунчака, та сьогоднішнім, тобто тим, про який мова, — велетельська різниця. До початкового ентузіазму долучилися матеріальні користі для міста Дофину, що зумовило підтримку для Фестивалу усієї урядової машинерії від місцевої Торговельної Палати до уряду Манітоби, від посадики Дофину і вїїтві сусідніх громад до провінційних і федеральних (оттавських) послів, а масовий наплив українців, — спершу з околиць і від років уже з усіх кінців Канади та ЗСА (цього року зустрічали ми, наприклад, на дофинському фестивалі українців з Тексасу, Делаверу, Каліфорнії, Вашингтону й ін., як теж з Ванкуверу і Галіфакусу) заставили управу Фестивалу поширювати та покращувати програму самої імпрези, послити місцеві самодіяльні імпрези, розбудувати з допомогою міста відповідні будинки, площі, арени і готелі-мотелі та надавати ефектну декоративність вулицям і крамницям.

З року в рік підвищувало теж вигляд пропагандивних прокламацій і запрошень, програмою, що врешті змінилася у цікаві книжки, пропам'ятних стрічок і коверти, — цього року були видані вже й хороші карти та спеціальний „Дофинський доляр“, за який треба було дати долара, але й можна було купити всячину на фестивалійній площі, — та розрахунок був простий: ті, хто приїде на Фестиваль, захоче привезти своїм знайомим і приятелям якусь

пам'ятку з нього і не тільки не видаватиме цього долара, але купуватиме по кілька, я сам бачив — по 10 і 20 штук. Ця ініціатива казала виконати коло 20-25,000 того „гроша“, — обрахуйте самі, чи це оплатиться.

Додайте ще й пошту „Україна“, що існувала від 1959 до 1970 року на сусідній з Дофином оселі з назвою „Україна“, але яку Оттава веліла зліквідувати (В. Дреняк, що віз цю пошту 10 літ, може вам сказати, чому: з каменстої околиці України фермери стали тікати і з перших 59-ох у 1970 році залишилися всього 17), і тільки для сенсації відкривав на фестивалійній площі на три дні „Поштовий уряд України“ з печаткою з цією назвою, — тисячі-тисячі людей та сотні збірачів посилювали собі чи своїм приятелям привіти на листах та картках з тієї України, — сам я бачив, як один наш лікар, який брав участь у якомусь з'їзді в Советському Союзі, переслав своїм знайомим з того з'їзду, маючи їх адреси, коло 40 привітів на картках з пошти України: „Хай бісові діти знають“, — казав, — що Україна в Канаді краша, як у нх!..“

Словом, Веснянський Український Фестиваль у Дофині став сенсацією всього континенту, його повні підтримали українські Церкви, організаційні центри, Український Народний Союз та всі інші забезпечені союзи і до участі в ньому зголосилися не тільки СУМ, Пласт, Українські Легіони і Коломбуси, але й „шрайнери“ зі своїми витівками на мотоциклах та „авточках“, як теж Корольська Канадська Кінна Поліція зі своїм славетним пописом із дні верхи з усіма фігурами й атаками.

Місцеві ансамблі

Деякі з них існували ще до Фестивалу, але були непомітні, і ці поважно змінилися з роками виступів, деякі ж були створені вже в ході Фестивалів і виконували вельми справно свою функцію. Такий, наприклад, спершу церковний хор під диригентурою Галини Лазарук-Гендерсон на Фестивалі 1982 був ансамблем, що з ієвельчними поправками (остання в їх виступі пісня-прощання замасує прекрасне враження з перших точок з добрим солісти-ми!) міг би нас репрезентувати на кожній сцені; слабенка колись танцювальна група „Зірка“ може сьогодні ставати до змагання з тими, які мають марку найкращих; окремі раніше димбалісти створили колектив з цим інструментом, який є справжньою репрезентацією українського

національного інструменту, примітивні у початкових Фестивалях „Козацькі вершинки“ (Райдінг енд денсінг козакс) роблять сьогодні велике враження своєю розмашистою ізою, має кращими кінсьми і стримами, навіть гупають гірською „страшно“ з автентичною старовинною „козацькою“ гарматою, з якою влітають повним розмахом перед двадцятьма, може й більше, тисячу аудиторію на велетельській критій арені.

І так було з усім у цьому Дофинському Фестивалі. До місцевих долучувалися запрошені з інших міст місцеві групи та солісти, кожний рік інші, додавано атрактивні групові точки (наприклад, княже весілля, обжинки, „купальну ніч“ чи щось з тієї матері), у велетельському Українському Центрі відбувалося ряд цікавих з історичного, мистецького чи побутового поглядом вистав, окремі стайки показували і відтворювали різні аспекти життя українських піонерів, їх працю, їх знаряддя, їх свята та традиції, — і так створювалося спеціальне, виключно дофинське, атмосфера Фестивалю у поважному плані цієї імпрези. Тут варто було зарахувати ще всілякі змагання, від спортивних до вокальних, музичних і танкових одиниць та групами в інших, теж велетельських, будівлях, а десятки окремих кіосків з усіма та найбільш культурним крамом додають цій атмосфері свій колорит.

Це так — з поважного боку Фестивалю. Бо в нього входять і розважальні танці на головному вулиці міста, змагання в їді вареників, до яких колись станув був і сам сенатор Павло Юзик, автентичне піонерське печення хліба в розставлених на площі печах, на яких чекають справжні черги учасників і туристів, павільйон з „бінгом“ і ліцитаціями, толоки для танців під відкритим небом, врешті десяток „українських кухонь“ та „українських кічень“, з яких запахи різних страв кажуть вам надійно ковати слинку. У цих кухнях цього року було двоє нестачі: Ціни навіть на сучасну інфляцію-зависокі (всюди за всім вареником брали аж 4 долари) і часом неграмотні написи, з яких ми відповіли напр. „голопці“, „пероги“, „квашен огірки“, „гидо з борохом“ (дідо з буряком) та подібні гумористичні. Хтось з управи Фестивалю повинен мати і на ці справи свою контролю.

Великі концерти, паради і поклін піонерам

Основою Дофинського Фестивалу, є і будуть чотири

великі форматами та публікою „Грендстендінг“ концерти, по полудні і ввечері у п'ятницю й суботу, перший з яких, — по полудні у п'ятницю, — відбувається коротко після того, як усієї своїй офіційній достоянності формально відкритий Фестиваль. І той і три чергові концерти на арені (Грендстендінг) формують так, щоб вони мали найліпнішу і найблагатшу програму, з поклоном традиційним „господарів і господарів“ Фестивалу, масовим привітанням присутнім на арені та сольовими і туртовими точками своїх і запрошених гостей. Господарів підбирають з видатних українців, — такими були вже міністер М. Григорук, посол М. Смерчанський, сенатор П. Юзик, відомий посадики Вінні

Зустрічі з письменниками далекої Австралії

„Напиши мені лист на сторінці безмежного степу,
Засині чебрець по лінійках доріг,
Напиши на блакитному аркуші рідного неба,
Де стежками хмарин вітер буйний пробіг.
Напиши мені лист на шматочку дніпрові кручі,
Розіллється слова, наче хвилі Дніпра...“
(Б. Коваленко)

Чому ці рядки української австралійської поетеси так розбухали мою уяву? Чому так міцно залягли в серці і в думки, що хочеться мені їх повторити ще і ще в хвилинах туги, як вечірню молитву?..

Але спочатку, до речі, — до зустрічі з письменниками.

В Українському Інституті Модерного Мистецтва в Чикаго відбулась уже одна мистецька імпреза гідна окремої інформації. І вечір, у п'ятницю, 18-го червня 1982 року, теж вирізнявся від подібних вечорів з календарного реєстру. Це не була така собі звичайна зустріч з представниками літератури. Гості з Австралії — Божена Коваленко і Дмитро Нитченко, привезли зі собою трішечки... України! Запах рідної землі, чар її, переплетений тугою, виповнював залу в міру, з бігом читання ліричних поезій Б. Коваленки.

Слухаючи вірша „Напиши мені лист“, здавалось, що снується запах чебрецю, що „по лінійках доріг“ ген майоріє Дніпрова круча, а там — „безмежний степ“. Чи існує він досі, чи тільки в уяві?

„Напиши мені лист на краплині весняної зливи. І веселкою в душу мою зазирни“.

Така оригінальна форма поетичного вислову, яка віддає тугу і бажання приблизити найдорожчі серцю місця, знайти розраду в них.

Чудова її метафоричність і образність, така ось „Де юнь моя зі сміху і плачу, Спливля бурхливою водою...“ („Якщо колись...“) чи... „Я Придніпров'я в чистім оксамиті, Покинула ще на зорі життя...“ і мистецьке віддання проми-наючого: „Мені весна дзвеніла на прощання, В паху чу землю падали літа, Самітньо тихо, мов сумне зітхання, Змінила літо осінє золотом...“ („Ген, там...“ — прикувало увагу, принесло волю слухати).

Удру, якби іншу групу виділяються поезії — бунту, заклик, присвячені „Нескореним“: „Народе мій, скалічений, закутий... Не зламай кайданів борців“.

Жінкам-вельетнам — Лесі і Аллі Горської („Квітка добуї“: Розкопавши коріння страждань, Віднайшла в них свою Україну, Йшла дорогою правди й змгань, Боронила ідею єдину“).

А вірш „За селом“ — це немов ледикація до святкування 40-річчя УПА:

„За селом насипана могила,
Між ланів протоптана тропа,
Там калину дічина садила,
Не діждавши милото з УПА.“

ЗБОРИ В ЄЙЛСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

Ню Гейвен, Конн. — У понеділок, 6-го вересня 1982 року, о год. 3:30 по полудні тут у Єйльському університеті, кімната ч. 8, в залі Вищих студій відбулись органі-заційні збори в справі по-чаткового курсу української мови при цьому університе-ті. Студенти, які бажають слухати курс, повинні з'я-влятися на збори. Ті, що не зможуть бути на зборах, повинні контактуватися з інструктором Михайлом Найданом у слов'янському відділі університету, теле-фону: (203) 436-8247, або (203) 562-6423.

Канонічна візитація парафії у Денвері

Владика Іннокентій під час бенкету в Денвері. Біля нього (справа) о. парох крилошанин П.Смалья. Вітає Владика Д.Яворська.

У неділю, 1-го серпня 1982 року, невелика парафія метрополії Денверу була під знаком небуденної і радісної події. Відбулись уро-чисті відвідини нашої пара-фії Владикою Іннокентієм Лотоцьким. Отець парох крилошанин Павло Смалья поборов всі можливі стара-ння, щоб гідно привітати достойного гостя. Втім ціл-ком був створений святочний комітет в складі: голова Е.Василина, секретар А.Кол-лодій, касир І.Мотник, го-сподарська референтура — Д.Яворська. Вранці не-дільного сонячного дня о год. 9:30 Владика Іннокен-тії в асисті духовенства вийшов із парафії в будинок. Процесійним по-ходом запровадив Влад-ику до церкви. При вході вітав його хлібом і сіллю мгр Іван Костюк.

Архидієцку Службу Богу відправив Владика в оселю, кр. П. Смалья, о. д-ра М.Солов'я, о. д-ра П.Бабка. Дякував о. Б.Панчук. Відновлена цер-ква була заповнена вірні-ми. Панував святочний уро-чистий і радісний настрій. Пі-сля Євангелія Владика ви-голосив проповідь на тему віри, християнської любо-ви, взаємної пошани, а пе-редусім єдності, „щоб усі були одно“.

При кінці Богослуження Владика проголосив мно-голіття Пам'яті Павла Іванові ІІ, Патріарху Йосифу, ду-ховенству, вірним і всім, які брали участь в Богослу-женні. Отець крилошанин П.Смалья проголосив мно-голіття Владикою Іннокен-тії. На цьому закінчено цер-ковні урочистості.

О год. 1-й відбувся свя-точний бенкет у престиж-ному готелі „Бран Палас“. Програму бенкету відкрив голова комітету Е.Васили-на, привітавши Владика, ду-ховенство і присутніх на за-лі парафії і гостей. Про-граму бенкету провадив май-стер церемонії мгр І. Кос-тюк.

Після молитви, проведе-ної Владикою, і після смач-ного обіду головною промо-ву виголосив мгр О.Колту-нюк. Доповідач коротко і влучно привітав Владика теплими словами, як визна-ного духовного і на-родного провідника і рів-ночасно подав історію на-шої парафії.

Потім майстер церемонії представив присутнім пред-ставників діючих на терені Денверу товариств: Патрі-архальне товариство — Я.Яворський, Українська Наукова Фундація — Б.Ви-нар, УКК — І.Мальчук, Пласт — Л.Колтунюк, ОД ВУ — Я.Стецюк, ООЧСУ — М.Кальба, СУА — Т.Федак, Рідна Школа — Н.Хома, Провидіння — О.Мотник, Український Народний Со-юз о. д-р П.Бабак.

В далішій точі програ-ми відчитано привітні від української православної церкви св. Покрови. Привіт прислав голова парафії на-шої управи інж. А.Івашко; секретар М.Биковська, від П л а с т у в Д е н в е р і з а станицю Пласту А.Мосій-чук. Від Організації Державного Відродження України за Управу Відділу інж. А.Івашко. Від Української Студентської Громади го-лова В.Гайдар. Від Організації Оборони Чотирьох Свобід України привіт зло-жив Владикою інж. М.Каль-ба. У всіх привітах панував дух радості, довіри, пошани до особи дорогого го-ста.

В наступній точі програ-ми виступив жіночий хор, виконавши чотири пісні: „Прійми, о Боже, нашу молитву“ музика М.Фе-дорів. Дивлюсь я на небо, Збудись,могутня Україно — музика С.Г.Артимовско-го „Владико неба і землі“ — сольовісв Е.Федак. Ди-ригент Я.Нижник, при фор-тепі мгр М.Веніжівська. Від Жіночої Помочі віта-ла Владика Д.Яворська. Привітавши Владика, до-повідка підтримала ро-лю жінки у розвитку цер-ковного життя словами: „Українська жінка завжди була вірна своїй рідній церкві, завжди її підтримувала, дбала про красу Божого до-му і тим самим плескала обряд і традиції вже від ча-сів першої християнки Укра-їни-Руси княгині Ольги. Гарно прибраний Божий дім впливає на настрої і душі вірних, збагачує духо-во і є доказом риння куль-тури „даного народу“.

Після короткого приві-тального слова о. П.Смалья, майстер церемонії попросив до слова Владика. Владика, досконалий промовець, з притаманним йому гумо-ром, подякував за привіт і шире прийняття, закликав до дальшої праці в парафії, до вірності Богові і рідній Церкві, і до взаємної пошани. „Я вас усіх люблю“ — це були прощальні слова Владики. Коли ми слухали промову Владики, ми від-чували, що приїхав до нас до-брий пастир, люблячий ба-тько. Приємно почуватися, що ми, українці, маємо та-ких духовних провідників. Перед закінченням бенкету майстер церемонії загадав теплими словами нашого Патріарха Йосифа, Перво-срарха Української Помісної Католицької Церкви, Мой-сея українського народу, і запропонував, щоб Комітет вислав привітальну теле-граму до Патріарха.

Бенкет закінчив мо-литвою, котру провів о. Б.Пан-чук і пісню „Боже, вису-хай благання“.

Після закінчення бенкету, присутні мали нагоду гово-рити з Владикою, вислов-люючи свої думки, журби, шукати порад і у радісному душевному настрою верта-ти домі.

Яків Яворський

Зборівчани з'їдуться в Торонто

Минає 80 років від часу, як до Торонто в Канаді почали прибувати перші українські імigrанти. Між ними прибув 1904 року зі села Торгова, Зборівського повіту, Гарасим Сукота! вслід за ним почали прибу-вати його односельчани. Разом в наступних роках прибуло зі Торгова коло со-рок осіб, всі вони поселили-ся в західному Торонто в околиці вулиць Дюпонт і Франклін. А згодом усіх українців у Торонто було бі-ля 80 осіб, але не було ні свого священика, ні церкви, тільки раз у році перед Ве-ликимедом приїздив свяще-ник із ЗСА, отож люди увесь рік залишалися без духов-ної опіки.

Такий стан спонукав не-численну ще тоді українську громаду почати організо-увати свою парафію.

Перший, що почав це ді-ло, був Гарасим Сукота, фа-бричний робітник, а поміч-никами його були односель-чани з Торгова. Вони звер-нулися 1907 року з про-собою до єпископа Со-тера Ортинського в Філа-дельфії, Па., одначе Канада не підлягала його юрисдик-ції та й у ЗСА було тоді мало наших священиків, але саме тоді прибув з Гали-чини на відвідини до Аме-рики о. Сливинський. Єпис-коп порадив йому поїхати до Торонто. Отець Сливин-ський побув у Торонто при-близно півроку, повернувся до Америки, а опісля до Європи.

Люди шораз більше від-чували брак своїх Богослу-жень, отож через часописи оголосили, що бажають священика до своєї парафії. У висліді приїхав о. Іван Заклинський, але і цим разом не пощастило вдержати па-рафії, головним чином че-рез внутрішні незгоди, і то-ді о. Заклинський поверну-вся до ЗСА. У 1910 році, завдяки старанням о. Льва Сембратовича, пароха з Ба-ффало, прибув до Торонто о. д-р Кирило Єрмій, який почав жертвенно свою душ-пастирську працю, але зу-стрів труднощі та перешко-ди, зокрема від поляків та англійців, тому по році ви-їхав до Монреалю, де в 1911 році заснував парафію св. Архистратига Михайла.

Громада в Торонто зно-ву залишилася без священика. Стан був вже нестерпний, і тому люди доброї волі скла-ли збори, нап'ятували критиків і вирішили стара-тися всіма силами віднов-ити парафію. Очолив цю а-кцію Гарасим Сукота, а о. Сембратович погодився прийжджати двічі в місяці з Баффало аж до часу, коли постаріється про сталого священика. У тому ж часі за-куплено площу під будо-ву церкви при вулиці Фран-клін.

Дня 12 лютого 1912 року прибув до Торонто о. Йосиф Боярчук, молодий, енергій-ний, і з того часу почалася успішна доба української католицької парафії в То-ронто.

На протязі першого року о. парох зумів зібрати пова-жну суму — 10,000 дол., а місцевий римо-католиць-кий архієпископ МекНіл позичив 23,000 дол., і 15-го квітня 1913 року парох і парахіяни приступили до будови церкви. Будівельний комітет очолив Гарасим Сукота, найближчим поміч-ником став секретар Комі-тету Павло Мудрак, теж з с. Торгова.

Спільними трудами і же-ртвенністю парахіяни зі села Торгова та інших міс-цевостей Галичини будова церкви швидко поступала. 20-го липня 1913 року Вла-дика Никита Будка, неда-вно іменований для Канади єпископ, поблагословив у-гольний камінь і фундамен-ти.

Отак у 1907 році, 75 років тому, започатковано голо-вно емігрантами зі села Тор-гова зі Зборівщини справу заснування у Торонто пер-шого духовного осередку — рідної Церкви, а в 1913 році вимуровано цемента-ми фундаменти цього храму — теперішньої катедрі св. св. Іоасафа. Церква катедр св. Іоасафа при вул. Франклін стала на-че коліскою всього українсь-кого релігійного й націона-льного життя у Торонто.

При церкві зорганізовано першу „Рідну Школу“ (1914-15 рр.), в ній навчалось 14 дітей, бо лише стільки їх було тоді в шкільному віці; засновано при церкві чита-льню „Провісник“, яку очо-лює Михайло Дзюрман зі села Махновець коло Тор-гова (батько двох синів свя-щенників — о. Василя, па-роха в Лондоні, Онт., і о. Ми-рослава в ЗСА). Театраль-ний аматорський гурток дав до половини 1915 року 14 вистав, церковний хор на чотирі голоси вів дири-гент Степан Прихода. О-тець парох двічі в тиждень курси англійської мови і дяківський курс. У липні 1915 року засновано То-варство Братньої Помочі.

Минали роки, і нині у Торонто вже численні і ве-личаві наші українські хра-ми Божі, рідні школи, уні-верситетські катедри, біблі-отеки, інститути, мистець-кі галерії, тут теж осідок Ук-раїнського Світового Кон-гресу Вірних Українців. А численна Зборівська гро-мада у Торонто зі своїм Збо-рівським комітетом пов'яз-ана вже традиційно зі „своєю парафією“ — церквою св. св. Іоасафа — тут збо-рівчани відбудували свої зу-стріч-паради і свої спільні свят-вечори та Великодні „свячене“ — Тут відбуде-ться найбільша зустріч збо-рівчан у неділю, 19-го вересня 1982 року, о год. 12-го полуд-ня для участі у Службі Божій і Панахиді за св. п. збо-рівчан-піонерів, засновників і співучасників побудови пер-шої у Торонто української церковно-національної тве-рдини — рідної Церкви — катедр св. св. Іоасафа при вул. Франклін ч. 143.

Після Богослужби від-будеться чайне прийняття і — на сходах церкви — спільна фотографія присутніх для поміщення її в книзі про Зборівчину, як пам'ятки для нас і для наступних по-колінь.

В.Локоть

Вшанують УПА

В Ст. Пітерсбургу, Фль-ориди, створено Святочний комітет для відзначення 40-річчя УПА. В склад Свя-точного комітету ввійшли: о. д-р Остап Ониськевич, па-рох української католиць-кої церкви, Іван Когут, цер-ковний комітет, Мирон Се-ник, Товариство Св. Імени, Кароліна Хомих, Сестри-цтво св. Ольги, Богдан Бем-ко, УАТ, Михайло Копи-нець, хор „Україна“, Про-кіп Левенєць, УНС, Воло-димир Мазуркевич, СУК „Провидіння“, Юліан Іва-ськевич, УНП, почесні чле-ни.

Діловий комітет: Микола Хлиста, голова, Володимир Коваль, Василь Фіщик, за-ступники голови, Степан Лаврівський, секретар, Ю.

Іваськевич, касир, Дмитро Сулима, програмовий, Ми-кола Задонний, господар-ський референт, Марія Су-лима, Елса Панчук, бенкет-член: Григорій Панчук, Григорій Пеленічка, Осип Керілайза, Петро Надоль-ський.

Святочний бенкет відбу-деться у неділю, 17-го жов-тня 1982 року, в українській католицькій церковній залі при 434-90 авеню північ, о год. 12-й. Виступить хор „Україна“ під керівництвом інж. Б.Бемка. Святочну до-повідь виголосить д-р Ас-кольд Лозинський з Нью Йор-ку. Квитки на бенкет — 5 дол. від особи.

Юліан Іваськевич

Видання творчої спадщини

О. Лятуринської

У червні 1970 року відій-шла у вічність поетеса, пи-сьменниця, скульпторка Оксана Лятуринська. Ї ба-гата творча спадщина досі не видана повністю друком, отож Організація Українок Канади, Відділ у Торонто, подбала про підготовку та-кого видання. Завдяки пись-менниці Оксані Соловей-тви поетки в більшості упорядковані, вступну ста-ттю написав проф. Ю. Ше-вельов, а загальна редакція є в руках видавця Б.Гови-ського. Книга матиме при-близно 750 сторінок друку разом з репродукціями скульптурних і образотворчих праць О. Лятуринської.

Проте досі не пощастило відшукати всіх творів поет-ки і її скульптур, як теж її статей, розкинутих у різ-них періодиках, як також статей про неї і її твор-чість.

Отож звертаємось до всіх, що знали О.Лятурин-ську і мають будь-які її твори та її матеріали про неї, повідомити про це, а чи

й зразу надіслати матеріяли ці на адресу: Ukrainian Women's Organization, Toronto Chapter (O. Laturynska Publishing Fund), 297 College St., Toronto, Ont. Canada M5T 1S2.

Замовлення на книгу під заголовком „Оксана Ляту-ринська“ прийматиме вже тепер, щоб устигнути висо-ту накладу. Ціна приблизно 30 американських дол., а жертводавці на видавничий фонд від суми 100 дол. і більше одержать книгу з по-даюкою Управи ОУК.

Проситься зокрема коли-шніх мешканців Праги, та-бору ДІПі в Ашаффенбурзі та земляків-волинян приси-лати всякі інформації, спо-мини, фоті її скульптурних праць, теж фоті з її життя, бо це не єдина тепер на-года зберегти всі ці матерія-ли у заплянованій книзі, по-смертному виданні однієї з найвидатніших наших поет-ес, чия поетична творчість сягнула світового рівня.

Організація Українок Канади, Відділ у Торонто

В неділю, 29-го серпня 1982 року на українському православному цвинтарі в South Bound Brook, N.J.

буде відправлена ПАНАХИДА за спокій душ наших Незабутніх Тата і Мами:

СВ. П. МИХАЙЛА ЯКОВИЧА КОВАЛЕНКА, який упокоївся 29-го серпня 1980 року і СВ. П. НЕОНІЛИ ГАВРИЛІВНИ, яка упокоїлася 18-го березня 1981 року.

СПІТЬ СПОКІЙНО НАШІ ДОРОГІІ В глибокому сну:

ДОНЬКИ: ТАМАРА ПОГУЛЯЙ І РАІСА ІХТІАРІВ з родинами

ОРГАНІЗАЦІЯ УКРАЇНСЬКОГО ВИЗВОЛЬНОГО ФРОНТУ в Міннеаполісі, Мінн.

ділитися сумною вісткою з своїм Членством та Українською Громадою, що в суботу, 21-го серпня 1982 року, відійшов у Вічність на 74-му році трудовитого життя наш Дорогий Друг

сл. п. інж.

ЯРОСЛАВ КАРПЯК

довголітній член Управи ООЧСУ, Українського Народного Дому і Дирекції Кредитівки. ПОХОРОН відбудеться в середу, 25-го серпня 1982 року з української католицької цер-кви св. Константина.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Родині Покійного висловлюємо наше глибоке співчуття.

Управа Українського Визвольного Фронту у Міннеаполісі, Мінн.

СТЕЙТОВИЙ ДЕНЬ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО СОЮЗУ

ПРОГРАМА ДНЯ: КОНЦЕРТ ПРИСВЯЧЕНИЙ УНСОЮЗОВІ

під час якого будуть виконані: сучасні народні українські пісні, гуморески, ліричні поезії, скелі та інструментальна музика. Виконавцями будуть: співачка сопрано ЛІНА БЕЛЮЦЬ, ЛЕОНІД ВЕРБЦЬКИЙ, ОЛЕКСІЙ ЖУРБА і БОРИС ВЕСЛЯР.

Керівник мистецької програми ЛІНА БЕЛЮЦЬ — бувша артистка театру в Чернівцях, Україна.

ЗАБАВА з ТАНЦЯМИ при звуках оркестри „ЗВУКИ УКРАЇНИ“ В. Осередчука

ОКРУГИ УНСОЮЗУ стейту НЮ ДЖЕРЗІ:
НЮАРК, ДЖЕРЗІ СІТІ, ПАССЕЙК
І ПЕРТ АМБОЙ
владштовують
в неділю, 29-го серпня 1982 року
в Українському Селі, Бавнд Брук, Н. Дж.,
початок год. 12-та полудня

ДО УЧАСТІ
ЗАПРОШУЄТЬСЯ
все Українське Громадянство
та Членів Союзів усіх
довколишніх місцевостей
стейтів Ню Джерзі, Ню Йорку
й Пенсильванії.
Радо будемо вітати Членів
інших Братських
Українських Союзів.

